Anul al 54-lea | 12 Pagini | EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei | 12 Pagini | Nr. 225 Marți 17 August 1937

P IIII

Taxa poștală plătită in numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

BIBLIOTECA CENTRALA „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ȘI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni in țară

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

Să muncim

Din Franța continuă să ne vină ecoul îndemnurilor la muncă și cumințenie, pe care conducătorii destinelor franceze nu pregetă să le adreseze păturilor muncitorești, rămase încă sub influența agitatorilor atât de străini de interesele adevărate ale țării.

Amintind că munca este isvorul bogăției și primul mijloc al reintoarcerii trainice la prosperitate, d. Georges Bonnet, ministrul finanțelor, a spus cât de fără preț și de nesigure sunt economiile și averile acumulate, dacă la spatele lor, munca își încetează sau își dezordonează ritmul.

„Nu cu biletele de bancă, a spus d-sa, *ci cu produsele muncii, care singure constitue o avuție adevărată, poate ministrul de finanțe să facă față cheltuielilor țării"*.

In acelaș timp, președintele consiliului de miniștri, d. Chautemps, arăta necesitatea accelerării ritmului producției, făcând apel la regruparea francezilor *„în jurul ideilor necesare mântuirii lor:* ORDINEA IN FINANȚE, PACEA IN CAMPUL MUNCII, ACTIVITATEA IN PRODUCȚIE".

La rându-i, însuși președintele Republicii, d. Albert Lebrun, in cuvântarea rostită zilele acestea la Meurthe-et-Moselle, a spus răspicat, că nu acum e timpul să se încerce, in agitație permanentă, îndeplinirea de programe totalitare, când, gravitatea ceasului de față cere dela toți să-și facă datoria *„fără a-și măsura osteneala și fără a-și drămălui la minută durata muncii lor"*.

Iată dar problema muncii așezată între primele preocupări ale conducătorilor de state, piatră unghiulară a refacerii și a prosperității popoarelor.

Și nu e vorba de munca prestată oricum, la voia întâmplării sau strânsă în corsetul orariilor minimale, rigide și generalizate, cum predică și cum cată să impue falsii binevoitori ai muncitorimii. Ci e vorba de munca disciplinată, de munca în serviciul producției și al creației, scutită de sincope și de intenții de sabotare.

Avem și noi, în România noastră, o problemă a muncii. Din 1919 de când am înființat un minister al muncii, nu facem decât să organizăm și să răsorganizăm munca națională. Atât de absorbiți am fost de mania organizării, încât organizând de zor, am uitat că trebue să și muncim.

Nu exagerăm când spunem că suntem una din țările cu randamentul cel mai scăzut al muncii. Dela funcționarul de biurou, dela lucrătorul de pavaje, până la țăranul dela plug, munca prestată este în majoritatea cazurilor făcută de mântuială, fără pricepere technică și fără exces de bunăvoință. Că se întâmplă și altminteri, că unii muncesc de dau pe brânci și alții se strecoară, nu tăgăduim, dar acesta este încă un viciu al lipsei noastre de educație, de conștiințiozitate, cum și un viciu de organizare. Acest viciu de organizare se resimte în deosebi în munca prestată la serviciile de stat, unde cu un aparat funcționăresc monstruos, randamentul obținut este sub toate așteptările, cum și în munca păturii noastre țărănești, redusă la scurta perioadă a sezonului agricol, pentru ca lunile de iarnă, împreună cu cele de sfârșit de toamnă și începutul primăverii, să se transforme într'o neintreruptă și păgubitoare vegetație.

Toate aceste spărturi în ritmul activității naționale, toate aceste lungi vacanțe, se traduc cu pagube incalculabile în economia țării și cu condamnarea la o existență mizeră, de permanentă subnutriție, a păturii de bază a neamului nostru: țărănimea.

Este atâta de făcut în această direcție, încât, dacă toate puterile statului și toate sforțările oamenilor de bine ar fi concentrate pentru remedierea dureroaselor stări de lucruri, tot n'ar fi de ajuns ca să urnim din loc stânca rutinei și a proastelor deprinderi.

—oxoOoxo—

Un dric se prăbușește dela 15 metri

Varșovia, 14 (Rador). — Un dric-automobil, care transporta rămășițele pământești ale inginerului Erdt, s'a prăbușit, din cauza ruperii volanului, dela o înălțime de 15 metri, în apropiere de localitatea Myslenice, situată în regiunea muntoasă din provincia Cracovia.

Cele cinci persoane care însoțeau rămășițele defunctului, au fost grav rănite.

Accident mortal al subsecretarului de stat italian Pierazzi

Roma, 14 (Rador). — *D. Pierazzi, subsecretar de stat al comunicațiilor, a suferit astăzi un accident mortal.*

In momentul când voia să se urce, în gara Bologna, într'un tren care se pusese în mișcare, el a căzut sub roțile trenului.

Rănit foarte grav, subsecretarul de stat a încetat din viață peste puțin timp.

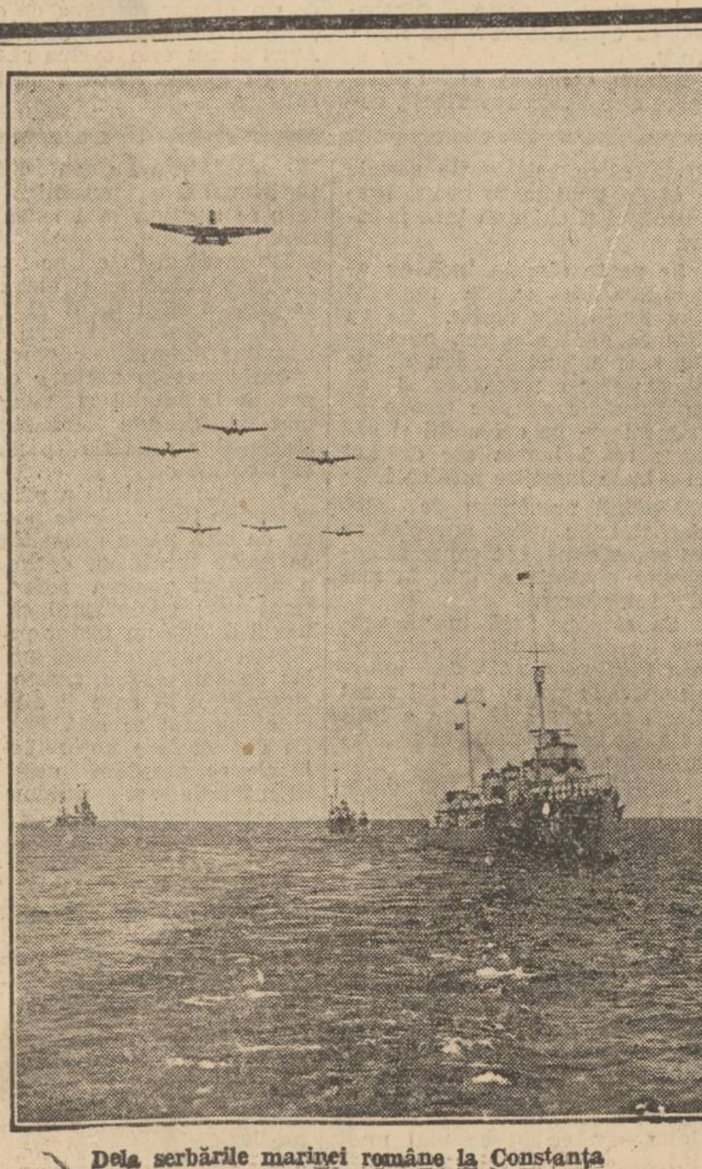

Dela serbările marinei române la Constanța

Pentru unitatea națională

Aniversarea intrării in război

S'au împlinit ieri 21 de ani de când poporul român a pornit să-și închege visul milenar al unității naționale, a pornit la luptă aprigă pentru desrobirea fraților de sub jug strein!

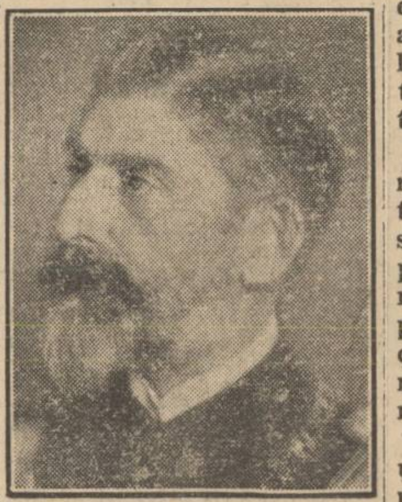

REGELE FERDINAND

Cu stăruință, cu suferinți cu jertfe dureroase am izbândit să ne realizăm idealul național grupând pe toți frații laolaltă în cuprinsul acelorași fruntarii, sub acelaș sceptru al dinastiei marelui rege,

Ferdinand Intregitorul.

In această zi ce simbolizează cel mai mare eveniment din istoria României, gând pios se îndreaptă către cei ce nu mai sunt, către cei cari au fost sfetnicii marelui rege, către acei cari și-au jertfit viața pe câmpul de luptă, către toți acei anonimi fii ai neamului românesc cari și-au dat tributul lor de sânge și de suferință pentru a pregăti urmașilor o viață nouă, o viață liberă.

Recunoștință adâncă M. S. Regina Maria, Suverana a cărei activitate pilduitoare este pentru totdeauna săpată în inimile românești!

Venerație pentru toți comandanții oștirii, cari alături de principele moștenitor de atunci, M. S. Regele de azi, au dus la izbânda finală care a dat românilor întregirea mult visată a patriei lor.

Această aniversare să amintească din nou conducătorilor grija pe care trebue s'o aibe pentru armată, scut permanent împotriva tuturor eventualităților și grija pe care trebue s'o poarte acelora al căror eroism și abnegație au contribuit la făurirea victoriei finale.

Și mai ales nu trebue să uite conducătorii țării comandamentul suprem pe care îl impun sângele românesc și cele 800.000 de vieți tinere secerate în marea luptă; jertfa pentru închegarea într'un mănunchi a tuturor românilor a fost făcută pentru o desăvârșită unită națională, pentru o deplină stăpânire românească pe aceste meleaguri jinduite de profitorii altor seminții.

M. S. REGELE CAROL II

M. S. REGINA MARIA

Nu numai paza atentă la menținerea integrității fruntariilor, dar odată cu aceasta să păzim ca înăuntrul fruntariilor să consolidăm și să apărăm aceasta stăpânire națională pentru care au luptat și s'au jertfit cei mai buni dintre fiii neamului nostru.

Căci este un adevăr etern în istoria lumii: numai popoarele care au avut cultul patriei, cultul neamului lor, cultul deplinei și unitarei solidarități etnice și sufletești, cultul naționalismului real și constructiv, numai acelea au putut învinge vicisitudinele soartei și numai ele și-au putut menține independența, libertatea, integritatea!

SERBĂRILE DE ERI DELA CONSTANȚA

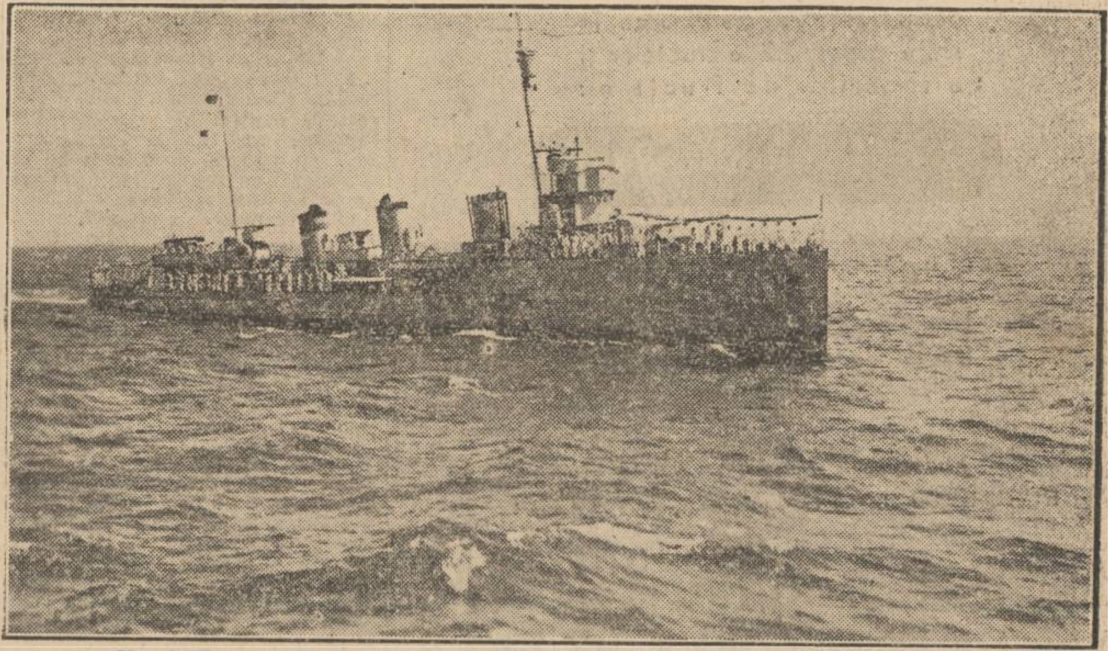

Vasul „Regina Maria" pe bordul căruia s'au desfășurat serbările marinei.

Ne mănâncă politicianismul

xox

Cu tot cortegiul lui de ticăloșii. Ne mănâncă tembelismul oriental, de care nu ne putem scutura, tot așa cum nu putem să scuturăm definitiv urmele și amintirile de robie sufletească, pentru ca să pătrundă în toate mințile românești convingerea și să se afirme biruitor adevărul că țara aceasta, în tot cuprinsul hotarelor ei, este a românilor și că românii, prin urmare, trebuie să fie stăpâni pe toate frânele de activitate publică și pe toate sursele de viață a unui stat și a unui popor.

Facem aceste afirmațiuni, care, din nenorocire, sunt adevăruri netăgăduite, fiind sub impresia unei scrisori, al cărei conținut stârnește durere și o legitimă revoltă sufletească. Scrisoarea e trimisă din Orăștie, acest orășel ardelean de care se leagă amintiri foarte vechi și amintiri mai noui de afirmare a culturii românești și de lupte pe cât de dârze, pe atâta de glorioase, pentru biruința idealului național.

Se știe doar că la Orăștie, oraș în care noi, românii, formăm majoritatea populațiunii, a fost tipărită — acum mai bine de trei veacuri și jumătate — prima Biblie în limba română, ceeace constitue un eveniment cultural și național de cea mai mare importanță.

Se mai știe că la Orăștie, vajnicul luptător pe ogorul național, d. dr. Aurel Vlad, a ridicat în vremile de răstriște ale stăpânirii maghiare, steagul pe care stătea scris „dreptate și libertate pentru românii din Ardeal" și înfruntând vitejește toată furia deslănțuită a șovinismului maghiar, a isbutit — el cel dintâiu — să se aleagă deputat și să strige în parlamentul din Budapesta, durerea și suferința neamului nostru de peste Carpați.

Trebuie, de asemenea, pomenit cu un sentiment de pietate și de caldă recunoștință, că tot la Orăștie, bătrânul și venerabilul preot Ion Moța, tatăl martirului român și creștin, a dus și duce și acum, când bătrânețile îi apasă pe umeri și marea durere îi sleiește puterile, o luptă rodnică și frumoasă de trezire a conștiinței naționale și de întărire a sentimentului de demnitate românească.

O scrisoare deci din acest centru, din această cetate a românismului, unde a pulsat și mai pulsează încă atâta viață națională, merită o deosebită atențiune. Mai merită această atențiune și pentru următoarele două considerațiuni: Autorul scrisorii nu este un cetățean oarecare, ci un vrednic slujitor al sfântului Altar și om îmbătrânit în lupte și suferințe pentru cauza românismului.

Al doilea. Stările de lucruri povestite cu toată durerea și cu lacrimi în ochi, nu au, din nenorocire, un caracter local, nu sunt stări de lucruri speciale numai orașului Orăștie, ci ele se constată aproape în toate orașele din provinciile alipite.

Asupra acestor stări de lucruri vom reveni în mod amănunțit și documentat într'un articol ulterior. Deocamdată, ne mărginim să le atingem în treacăt.

In ținuturile alipite, sunt două probleme deosebit de importante și care își așteaptă încă deslegarea. Ce-i drept, au fost rezolvate pe hârtie prin deciziuni și dispozițiuni ministeriale, dar n'au fost rezolvate în realitatea faptelor.

Aceste probleme sunt: situația funcționarilor minoritari, care s'au dovedit recalcitranți, n'au voit să învețe românește și au căzut la examenul de limba română, continuând, totuși, a fi menținuți în slujbe și — a doua problemă — căsătoriile mixte ale funcționarilor publici și, în deosebi, ale ofițerilor.

Dece n'au fost rezolvate aceste probleme, așa cum glăsuiau deciziunile și dispozițiunile date de aici, dela centru, și așa cum cereau și cer cele mai legitime interese naționale? Dece, așa cum îmi scrie stimatul corespondent dela Orăștie, progresul adevăratei afirmări românești în Ardeal este aproape inexistent, deși au trecut 19 ani dela Unire? Dece, tot cum îmi comunică el, minoritarii continuă cu situația lor privilegiată, precum continuă a exploata slăbiciunile românilor și a-și bate joc de autoritățile noastre și de viața românească?

Răspunsul la aceste întrebări l-am rezumat în rândurile dela inceputul articolului de față. Dar, cum am spus, asupra acestor chestiuni triste și dureroase vom reveni. Pentru moment, încheiu cu următoarele rânduri extrase din scrisoarea dela Orăștie:

„Inima ni se strânge de durere, fața ne crapă de rușine și sufletul românesc ne doare de ceeace se face la noi, d a t o r i t ă nenorocitei mentalități, de a făuri legi și a lua dispozițiuni pe hârtie, dar de a nu ne ocupa de aplicarea lor, continuându-se cu stări de lucruri care ne compromit".

N. BATZARIA

NAȚIONALIȘTII SPANIOLI INAINTEAZĂ IN PROVINCIA CUENCA

6000 guvernamentali impresurați

Salamanca, 14 (Rador). — Agenția „Stefani" transmite:

Trupele naționaliste continuă să înainteze în provincia Cuenca, în direcția Campillo și Vergillas.

La sud de Tosil, naționaliștii au impresurat complet o armată de 6000 milițieni guvernamentali, cari apărau Sierra Javalon.

COMUNICATUL OFICIAL NAȚIONALIST

Salamanca, 14 (Rador). — Corespondentul agenției „D. N. B." transmite:

Comunicatul oficial al marelui cartier general naționalist publicat aseară târziu, declară că pe frontul armatei de nord s'au înregistrat eri în câteva sectoare schimb de focuri de infanterie și artilerie.

In sectorul Porcuna, de pe frontul armatei de sud, au fost găsite pe câmp numeroase cadavre părăsite de republicani în urma recentelor lupte date în acea regiune.

Pe celelalte fronturi nimic nou de semnalat.

Deputatul comunist francez Marty a deturnat 300.000 pesetas

Saint Jean de Luz, 14 (Rador). — A g e n ț i a „Stefani" transmite:

Se anunță că deputatul comunist f r a n c e z Marty, supranumit „măcelarul dela Albacete", șeful brigăzilor internaționale din Spania guvernamentală, ar fi fost pus sub acuzare pentru malversațiuni. El este învinuit că a deturnat o sumă de 300.000 pesetas din fondurile ajutorului roșu internațional.

Se mai declară că Marty nu a scăpat decât în urma intervenției sovietice. El ar fi fugit chiar la Moscova.

Canonadă puternică pe malul rusesc al Nistrului

Ar fi urmarea unei răscoale țărănești

Cetatea-Albă, 15 August

Astă noapte, la ora 12, stațiunea balneară Bugaz a fost alarmată de canonade puternice, descărcate în Rusia Sovietică.

Bombardamentul a durat aproape o jumătate de oră. El se atribue unor rezistențe explicabile, ca și anul trecut, din partea țăranilor la strângerea recoltei.

Anul trecut s'a confirmat această rezistenață a țăranilor, cari au pretins din munca lor de un an de zile pâinea cea de toate zilele.

A trăit 101 ani

Reghin, 15 August

Susana Simionovici, născută Vaida din localitate, str. Șaguna nr. 29, a murit la vârsta de 101 ani.

N'a fost bolnavă niciodată și și-a păstrat facultățile intelectuale până la moarte.

—xxx●xxx—

FILME

— Cum o duci cu căldurile?

— In tot cazul mai bine decât cu servitoarele.

— Cântecul acesta este vechi și-l aud în mai toate casele. Poate că și noi suntem prea pretențioase.

— Așa dar ești mulțumită de personalul tău.

— Adică de femeea mea. Eu, de altfel, aplic o rețetă și o recomand altora, fiindcă mi-a reușit. Mi-a sugerat-o psihologia servitoarei în general. La început, mironosită, ascultătoare dă pe brânci ca să te mulțumească. Mai târziu îi încolțește în minte ideia că a devenit indispensabilă. Din această confuzie, în raport direct cu lipsa de instrucție și de educație, rezultă o progresivă abatere dela prima etapă. N'o găsești acasă când te înapoezi înainte de orele obicinuite, răspunde scrobit, dacă-i faci observații, mâncarea este când nesărată, când piperată. Bombănește și trântește ușa. Ce crezi că fac eu atunci? S'o cert? Se întărâtă ea și mă enervez eu. S'o schimb? Abia s'a deprins cu ale casei, atât de multe și variate. Procedez altfel. Scriu o carte poștală unei femei care a fost mai de mult în serviciul meu, pe care am cununat-o și am introdus-o la o societate, unde o duce bine. Ea se prezintă în timpul când servitoarea deretecă prin casă. In fața și în auzul acesteia, urmează un dialog scurt:

— Ce pâs ai Anico, de ți-ai adus aminte de mine?

— N'am serviciu, coniță, și v'aș ruga să mă primiți din nou. Cred că erați mulțumită de mine. Eu aș fi fost și astăzi aici dacă nu m'ar fi amăgit un proclet de bărbat...

— Regret că nu pot să te angajez momentan... O am pe dumneaei... Este adevărat că ai fost muncitoare și ascultătoare... Nu pot însă lăsa pe drumuri pe cineva, care poate că va călca pe urmele tale și se va hotărî să se poarte la fel... Dacă nu, — te chem... Dă-mi adresa...

Anica se face că plânge; eu îi dau un pol pentru tramvai.

A doua zi nu mai recunosc pe servitoare. E cuminte, își vede de treabă, abia i se simt pașii. Iar când își dă iar în petec, aplic aceeaș rețetă. Și iată că împlinește un an jumătate.

Don José

SCRISORI DIN PARIS

Răzbunări la Montmartre

de RENE SAIVE

Paris, August

O poveste cu bandiți.

Crăciun 1934, ora 24. In plin centru din Montmartre, în piața Pigalle, mulțimea e veselă, nepăsătoare. Se pregătește de revelion.

Cafenelele strălucesc de lumini. Intr'un bar cu numirea pitorească „La șobolanul mort", trei femei stau la masă. Angelo Foata, personagiu puțin recomandabil, trăind mai ales din traficul de femei și contrabandă de stupefiante. Madeleine Keusch, prietena sa, și fiul lor Charles, în vârstă de 5 ani. Un om întredeschide încet ușa barului, întinde un revolver și trage. Golește întregul încărcător. Copilul e ucis, Foata și Medeleine sunt grav răniți; ucigașul fuge. Lumea îl urmărește și în curând e arestat un bărbat: Jean Paul Stefani, tot atât de puțin onorabil ca și Foata. Atât ucigașul cât și victima sunt supuși unui interogatoriu. Nu vor să spună însă nimic. Poliția știe doar că Foata și Stefani sunt doi șefi ai unor bande rivale. După toate probalitățile, e vorba de regularea unei socoteli.

MARGUIN
asasinul lui Stefani

*

Trec două ore. Sângele, care a mânjit scaunele „Șobolanului mort" nu s'a uscat încă. Jean Paul Stefani a fost arestat, când deodată isbucnește o nouă dramă, pe cât de rapidă pe atât de brutală ca și cea dintâi. De astă dată e în strada Fontaine, tot în Montmartre și tot într'un bar. Etienne Stefani, fratele lui Jean Paul, e ucis cu un foc de revolver. Omul care a ucis, un prieten al lui Foata, a fugit. Nu va fi prins niciodată. Răzbunarea n'a întârziat.

25 Martie 1936. Jean Paul Stefani, acuzat de omorul micului Charles și de încercare de asasinat asupra lui Foata, compare în fața Curții cu juri a tribunalului Senei. Deși vina lui nu poate fi pusă la îndoială de nimeni, e achitat. E achitat pentrucă victima sa păstrând regulile din lumea apașilor, n'a venit să depună împotriva lui Jean Paul Stefani.

A doua zi după achitarea lui, Stefani, însoțit de câțiva prieteni, se duce la cimitirul din Thiais. Soția i-a murit pe când era întemnițat și se duce să depună flori pe mormântul ei. Dar, în liniștitul cimitir din Thiais cineva așteaptă pe Stefani. E inamicul său Foata, care, înarmat cu o carabină ascuns îndărătul crucilor funerare, îl pândește încă din zorii zilei. Stefani înaintează spre mormântul nevestii sale. Un glonte, două, trei... Foata a tras. Un prieten al lui Stefani se prăbușește însângerat. Dar Stefani a scăpat: I-a căzut numai pălăria, nimerită de un glonte. In răstimp, Foata aleargă dealungul cimitirului, sare peste morminte. Dar câțiva gropari îl ajung, îl snopesc în bătăi și-l dau pe mâna poliții știlor.

Și iată-ne din nou la 20 Iulie 1937 în fața Curții cu juri a Senei. Acuzatul e Foata. Stefani e martor. Stefani, mai mărinimos decât Foata, afirmă că acesta e nevinovat! Foata nevinovat? Jurații nu admit. De altfel, drama din Thiais s'a desfășurat în plină zi și sunt gropari cari au văzut și n'au nici un motiv să ascundă adevărul. Foata e condamnat la 7 ani muncă silnică.

Tragedia s'a sfârșit? Nu. Căci Jean Paul Stefani n'a fost încă pedepsit. Trec câteva zile. Jean Paul e tot la Montmartre. In seara de 10 August străbate faimoasa piață Blanche. E singur. Se

(Continuare in pag. 2-a)